

EDIȚIE ÎN LIMBA ROMÂNĂ

الإبداع في كمال الشرع
وخطر الابتداع

Desăvârșirea religiei
și pericolul inovațiilor

Ibn ‘Uthaymīn

INSTITUTUL TAWHID
tawhid.ro

Muḥammad ibn Ṣāliḥ al-ʿUthaymīn

Desăvârșirea religiei și pericolul inovațiilor

الإبداع في كمال الشرع وخطر
الابتداع

Institutul Tawhid

România · 2026

Titlul original: الإبداع في كمال الشرع وخطر الابتداع

Ediția I

Institutul Tawhid · <https://www.tawhid.ro>

Text arab coranic: Tanzil Project, Uthmani v1.1, © 2007–2026 Tanzil Project, CC BY 3.0 · <https://tanzil.net>. Citatele urmează întinderea pasajelor din original.

Detaliu de legătură de carte · India, secolul al XVII-lea. The Metropolitan Museum of Art, 55.121.10.45 · CC0 / domeniul public.

Cuprins

Desăvârșirea religiei și pericolul inovațiilor	1
Religia cuprinde tot ceea ce este necesar	3
Inovația și desăvârșirea religiei	10
Cuvintele lui ʿUmar despre rugăciunea în ramadân	15
Mijloacele și scopurile lor	19
Ce înseamnă a deschide o cale bună	20
Cele șase condiții ale urmării	22
Îndemn la urmarea înaintașilor	24
Bibliografie	26
Indice	27

Desăvârșirea religiei și pericolul inovațiilor

Allah să-l ierte pe el, pe părinții săi și pe musulmani.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

În numele lui Allah, Cel Milostiv, Îndurător.

Toată lauda I se cuvine lui Allah. Pe El Îl laudăm, de la El cerem ajutor și iertare și către El ne întoarcem cu căință. La Allah căutăm adăpost de răul propriilor suflete și de faptele noastre rele. Pe cel pe care Allah îl călăuzește nimeni nu-l poate rătăci, iar pe cel pe care îl lasă în rătăcire nimeni nu-l poate călăuzi.

Mărturisesc că nu există nicio divinitate vrednică de adorare în afară de Allah, Singurul, fără asociat, și mărturisesc că Muḥammad este robul și Trimisul Său. Allah Preaînaltul l-a trimis cu îndrumarea și religia adevărului. El a transmis mesajul, a îndeplinit ceea ce i-a fost încredințat, a povățuit comunitatea și s-a străduit pentru Allah așa cum se cuvine, până când l-a ajuns moartea.

Și-a lăsat comunitatea pe o cale limpede, a cărei noapte este asemenea zilei și de la care nu se abate decât cel sortit pieirii. A lămurit tot ceea ce îi este necesar comunității în toate treburile ei, până într-acolo încât Abū Dharr — Allah să fie mulțumit de el — a spus:

مَا تَرَكَ النَّبِيُّ ﷺ طَائِرًا يُقَلِّبُ جَنَاحَيْهِ فِي السَّمَاءِ إِلَّا
ذَكَرْنَا مِنْهُ عَلَمًا

„Profetul ﷺ nu a lăsat nicio pasăre să-și miște aripile pe cer fără să ne fi învățat ceva despre ea.”¹

Un bărbat dintre politeiști i-a spus lui Salmān al-Fārisī — Allah să fie mulțumit de el: „Profetul vostru v-a învățat până și cum să vă faceți nevoile?” — adică regulile privitoare la satisfacerea nevoilor firești. El a răspuns:

نَعَمْ، لَقَدْ نَهَانَا أَنْ نَسْتَقْبِلَ الْقِبْلَةَ بِغَائِطٍ أَوْ بَوْلٍ، أَوْ أَنْ
نَسْتَنْجِيَ بِأَقْلٍ مِنْ ثَلَاثَةِ أَجْجَارٍ، أَوْ أَنْ نَسْتَنْجِيَ بِالْيَمِينِ،
أَوْ أَنْ نَسْتَنْجِيَ بِرَجِيعٍ أَوْ عَظْمٍ

„Da. Ne-a interzis să ne îndreptăm spre qiblah când ne facem nevoile, mari ori mici, să ne curățăm cu mai puțin de trei pietre, să ne curățăm cu mâna dreaptă și să ne curățăm cu bălegar ori cu oase.”²

1 Relatat de imamul Aḥmad (21689, 21770 și 21771).

2 Relatat de Muslim, Cartea purificării, capitolul despre curățarea după satisfacerea nevoilor firești (262).

Religia cuprinde tot ceea ce este necesar

În acest Coran măreț vezi că Allah Preaînaltul a lămurit atât principiile religiei, cât și normele ei particulare. A lămurit tawhîd-ul în toate categoriile sale și chiar buna-cuviință în adunări și cererea permisiunii de a intra. Preaînaltul spune:

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِذَا قِيلَ لَكُمْ تَفَسَّحُوا فِي الْمَجَالِسِ
فَافْسَحُوا يَفْسَحِ اللَّهُ لَكُمْ﴾

„O, voi cei care credeți! Când vi se spune: «Faceți loc în adunări!», faceți loc, iar Allah vă va face vouă loc.”

Coran, al-Mujādilah 58:11 — fragment

Preaînaltul mai spune:

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَدْخُلُوا بُيُوتًا غَيْرَ بُيُوتِكُمْ حَتَّىٰ

تَسْتَأْذِنُوا وَلَسْلِمُوا عَلَىٰ أَهْلِهَا ذَٰلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ لَعَلَّكُمْ

تَذَكَّرُونَ

صل

فَإِنْ لَّمْ تَجِدُوا فِيهَا أَحَدًا فَلَا تَدْخُلُوهَا حَتَّىٰ يُؤْذَنَ لَكُمْ

ج

وَإِنْ قِيلَ لَكُمْ ارْجِعُوا فَارْجِعُوا هُوَ أَزْكَىٰ لَكُمْ وَاللَّهُ

بِمَا تَعْمَلُونَ عَلِيمٌ ﴿٢٨﴾

„O, voi cei care credeți! Nu intrați în alte case decât ale voastre până nu cereți permisiunea și nu-i salutați pe locuitorii lor. Aceasta este mai bine pentru voi; poate că veți lua aminte. Dacă nu găsiți pe nimeni în ele, nu intrați până nu vi se îngăduie. Iar dacă vi se spune: «Întoarceți-vă!», întoarceți-vă. Aceasta este mai curat pentru voi, iar Allah știe ceea ce faceți.”

Coran, al-Nūr 24:27-28

A lămurit chiar și regulile vestimentației. Allah Preaînaltul spune:

﴿وَالْقَوَاعِدُ مِنَ النِّسَاءِ الَّتِي لَا يَرَجُونَ نِكَاحًا فَلَيْسَ عَلَيْهِنَّ جُنَاحٌ أَنْ يَضَعْنَ ثِيَابَهُنَّ غَيْرَ مُتَبَرِّجَاتٍ بِزِينَةٍ﴾

„Femeilor în vârstă, care nu mai nădăjduiesc la căsătorie, nu li se socotește păcat dacă își lasă veșmintele exterioare, fără să-și arate podoabele.”

Coran, al-Nūr 24:60 — fragment

﴿يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ قُلْ لِّأَزْوَاجِكَ وَبَنَاتِكَ وَنِسَاءِ الْمُؤْمِنِينَ يُدْنِينَ عَلَيْهِنَّ مِنْ جَلِيبِهنَّ ذَلِكَ أَذْنَى أَنْ يَعْرِفْنَ فَلَا يُؤْذِينَ قُلْ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا﴾

„O, Profetule! Spune-le soțiilor tale, fiicelor tale și femeilor credincioșilor să-și coboare peste ele veșmintele exterioare. Astfel vor fi mai ușor recunoscute și nu vor fi necăjite. Allah este Iertător, Îndurător.”

Coran, al-Aḥzāb 33:59

﴿وَلَا يَضْرِبْنَ بِأَرْجُلِهِنَّ لِيُعْلَمَ مَا يُخْفِينَ مِنْ زِينَتِهِنَّ﴾

„Și să nu lovească din picioare ca să se afle ce ascund din podoabele lor.”

Coran, al-Nūr 24:31 — fragment

﴿وَلَيْسَ الْبِرُّ بِأَنْ تَأْتُوا الْبُيُوتَ مِنْ ظُهُورِهَا وَلَكِنَّ الْبِرَّ

مَنْ أَتَىٰ أَتَقَىٰ ۖ وَتَأْتُوا الْبُيُوتَ مِنْ أَوْبَاهَا﴾

„Evlavia nu stă în a intra în case prin spatele lor, ci evlavios este cel care se teme de Allah. Intrați în case pe ușile lor.”

Coran, al-Baqarah 2:189 — fragment

Există și multe alte versete din care reiese că această religie este cuprinzătoare și desăvârșită: nu are nevoie de adaosuri, după cum nu este îngăduit nici să se scadă ceva din ea. De aceea, descriind Coranul, Allah Preaînaltul spune:

﴿وَنَزَّلْنَا عَلَيْكَ الْكِتَابَ تَبَيِّنًا لِّكُلِّ شَيْءٍ﴾

„Am pogorât asupra ta Cartea ca lămurire pentru toate lucrurile.”

Coran, al-Naḥl 16:89 — fragment

Nu există nimic de care oamenii au nevoie pentru întoarcerea lor în Viața de Apoi sau pentru traiul lor fără ca Allah Preaînaltul să-l fi lămurit în Cartea Sa, fie în mod explicit, fie printr-o indicație, fie prin sensul direct al exprimării, fie prin sensul care se deduce din ea.

Fraților! Unii oameni interpretează cuvintele lui Allah Preaînaltul:

﴿وَمَا مِنْ دَابَّةٍ فِي الْأَرْضِ وَلَا طَائِرٍ يَطِيرُ بِجَنَاحِهِ إِلَّا أُمٌّ أَمْثَلُكُمْ مَا فَرَّطْنَا فِي الْكِتَابِ مِنْ شَيْءٍ ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّهِمْ يُحْشَرُونَ﴾

„Vietățile de pe pământ și păsările care zboară cu cele două aripi ale lor nu sunt decât comunități asemenea vouă. Nu am lăsat nimic nemenționat în Carte. Apoi, la Domnul lor vor fi adunați.”
Coran, al-An‘ām 6:38

Ei înțeleg prin „Carte”, în cuvintele:

﴿مَا فَرَّطْنَا فِي الْكِتَابِ مِنْ شَيْءٍ﴾

„Nu am lăsat nimic nemenționat în Carte.”
Coran, al-An‘ām 6:38 — fragment

Coranul. Interpretarea corectă este însă că prin Carte se înțelege aici Tabla Păstrată. Cât despre Coran, Allah Preaînaltul l-a descris printr-o exprimare mai puternică decât negarea, și anume prin cuvintele Sale:

﴿وَنَزَّلْنَا عَلَيْكَ الْكِتَابَ تَبْيِينًا لِّكُلِّ شَيْءٍ﴾

„Am pogorât asupra ta Cartea ca lămurire pentru toate lucrurile.”
Coran, al-Naḥl 16:89 — fragment

Aceasta este mai cuprinzătoare și mai limpede decât exprimarea:

﴿مَا فَرَّطْنَا فِي الْكِتَابِ مِنْ شَيْءٍ﴾

„Nu am lăsat nimic nemenționat în Carte.”
Coran, al-An‘ām 6:38 — fragment

Poate că cineva va spune: „Unde găsim în Coran numărul celor cinci rugăciuni și numărul unităților fiecărei rugăciuni? Cum se împacă faptul că nu găsim în Coran lămurirea numărului de rak‘ah al fiecărei rugăciuni cu următoarele cuvinte ale lui Allah?”

﴿وَنَزَّلْنَا عَلَيْكَ الْكِتَابَ تَبِينَ لِكُلِّ شَيْءٍ﴾

«Am pogorât asupra ta Cartea ca lămurire pentru toate lucrurile.»

Coran, al-Naḥl 16:89 — fragment

Răspunsul este că Allah Preaînaltul ne-a lămurit în Cartea Sa că avem obligația să primim ceea ce a spus Trimisul ﷺ și ceea ce ne-a indicat:

﴿مَنْ يُطِيعِ الرَّسُولَ فَقَدْ أَطَاعَ اللَّهَ ۖ وَمَنْ تَوَلَّىٰ فَوَٰ^{صِل} أَرْسَلْنَاكَ عَلَيْهِمْ حَفِظًا﴾

„Cel care ascultă de Trimis a ascultat de Allah. Iar asupra celor care întorc spatele nu te-am trimis ca păzitor.”

Coran, al-Nisā’ 4:80

﴿وَمَا ءَاتَاكُمُ الرَّسُولُ فَخُذُوهُ وَمَا نَهَاكُمْ عَنْهُ فَانْتَهُوا^ج
وَاتَّقُوا اللَّهَ ۖ إِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ ۖ^{صَل}﴾

„Ceea ce vă dă Trimisul luați, iar de la ceea ce vă oprește abțineți-vă. Temeți-vă de Allah! Allah este aspru la pedeapsă.”

Coran, al-Ḥaṣr 59:7 — fragment

Așadar, ceea ce a lămurit Sunna este indicat și de Coran, deoarece Sunna este una dintre cele două părți ale revelației pe care Allah a pogorât-o Trimisului Său și l-a învățat, după cum spune Allah Preaînaltul:

﴿وَأَنْزَلَ اللَّهُ عَلَيْكَ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَعَلَّمَكَ مَا لَمْ تَكُنْ

تَعْلَمُ ۚ وَكَانَ فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكَ عَظِيمًا﴾^ج

„Allah a pogorât asupra ta Cartea și Înțelepciunea și te-a învățat ceea ce nu știai. Harul lui Allah asupra ta este măreț.”

Coran, al-Nisā’ 4:113 — fragment

Prin urmare, ceea ce a venit în Sunna a venit și în Cartea lui Allah, Puternicul și Mărețul.

Fraților!

Dacă ați înțeles aceasta, a murit oare Profetul ﷺ lăsând nelămurit vreun lucru din religie prin care ne apropiem de Allah Preaînaltul? Nicidecum. Profetul ﷺ a lămurit întreaga religie, fie prin cuvintele sale, fie prin faptele sale, fie prin încuviințarea sa, atât din proprie inițiativă, cât și ca răspuns la o întrebare. Uneori Allah trimitea un beduin din cele mai îndepărtate ținuturi ale deșertului la Trimisul lui Allah ﷺ ca să-l întrebe despre un lucru al religiei despre care companionii care îl însoțeau mereu nu-l întrebau. De aceea, ei se bucurau când venea un beduin să-l întrebe pe Profet ﷺ despre anumite chestiuni.

Dovada că Profetul ﷺ nu a lăsat nelămurit nimic din ceea ce oamenilor le este necesar în adorare, în relațiile lor și în traiul lor se află în cuvintele Preaînaltului:

﴿الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَأَتِمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي
وَرَضِيتُ لَكُمُ الْإِسْلَامَ دِينًا﴾

„Astăzi v-am desăvârșit religia, am împlinit asupra voastră binefacerea Mea și am ales pentru voi Islamul ca religie.”

Coran, al-Mā'idah 5:3 — fragment

Inovația și desăvârșirea religiei

O, musulmanule, dacă ai înțeles aceasta, să știi că oricine introduce o rânduială nouă în religia lui Allah — chiar și cu o intenție bună — săvârșește o inovație care, pe lângă faptul că este rătăcire, constituie și o atingere adusă religiei lui Allah, Puternicul și Mărețul. Ea înseamnă a-L dezminți pe Allah Preaînaltul în ceea ce spune:

﴿الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ﴾

„Astăzi v-am desăvârșit religia.”

Coran, al-Mā'idah 5:3 — fragment

Căci cel care introduce în religia lui Allah Preaînaltul o rânduială ce nu face parte din ea spune, prin ceea ce face, ca și cum ar zice: „Religia nu este desăvârșită, fiindcă îi mai lipsea această rânduială pe care am introdus-o ca să mă apropii prin ea de Allah, Puternicul și Mărețul.”

Este de mirare că un om introduce o inovație privitoare la Ființa lui Allah, Puternicul și Mărețul, la Numele și Atributele Sale, apoi spune că astfel Îl preamărește pe Domnul său, că astfel Îl declară lipsit de orice imperfecțiune și că astfel împlinește cuvintele Preaînaltului:

﴿فَلَا تَجْعَلُوا لِلَّهِ أَندَادًا وَأَنْتُمْ تَعْلَمُونَ﴾

„Nu-I faceți lui Allah semeni, de vreme ce știți.”

Coran, al-Baqarah 2:22 — fragment

Te miri cum poate introduce în religia lui Allah o asemenea inovație privitoare la Ființa Lui, pe care nu au urmat-o nici înaintașii comunității, nici imamii ei, apoi să spună că tocmai el este cel care Îl declară pe Allah lipsit de orice imperfecțiune, Îl preamărește și împlinește cuvintele Lui:

﴿فَلَا تَجْعَلُوا لِلَّهِ أَندَادًا﴾

„Nu-I faceți lui Allah semeni.”

Coran, al-Baqarah 2:22 — fragment

Iar despre cel care nu este de acord cu el spune că seamănă Atributele lui Allah cu ale făpturilor ori îi dă alte asemenea denumiri înjositoare.

Tot astfel te miri de niște oameni care introduc în religia lui Allah lucruri ce nu fac parte din ea în ceea ce îl privește pe Trimisul lui Allah ﷺ, apoi pretind că tocmai ei îl iubesc și îl cinstesc, iar cel care nu li se alătură în această inovație îl urăște pe Trimisul lui Allah ﷺ. Îi dau și alte asemenea denumiri înjositoare celui care nu este de acord cu inovația lor privitoare la Trimisul lui Allah ﷺ.

Este de mirare că asemenea oameni spun: „Noi Îl preamărim pe Allah și îl cinștim pe Trimisul Său”, deși, introducând în religia lui Allah și în Legea cu care a venit Trimisul Său ﷺ ceea ce nu face parte din ea, se pun, fără îndoială, înaintea lui Allah și a Trimisului Său. Allah Preaînaltul a spus:

صل

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَقْدِمُوا بَيْنَ يَدَيِ اللَّهِ وَرَسُولِهِ

ج

وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ

„O, voi cei care credeți! Nu o luați înaintea lui Allah și a Trimisului Său. Temeți-vă de Allah! Allah este Cel care Aude, Atoateștiutor.”

Coran, al-Ĥujurât 49:1

Fraților!

Vă întreb și vă rog stăruitor, în numele lui Allah, Puternicul și Mărețul, să răspundeți din conștiință, nu din pornirile voastre, potrivit cerințelor religiei voastre, nu potrivit obiceiului de a-i imita pe alții: ce spuneți despre cei care introduc în religia lui Allah ceea ce nu face parte din ea, fie în privința Ființei, Atributelor și Numelor lui Allah, fie în privința Trimisului lui Allah ﷺ, apoi spun: „*Noi Îl preamărim pe Allah și îl cinstim pe Trimisul Său*”? Sunt ei mai îndreptățiți să fie socotiți astfel sau aceia care nu se abat nici cât un vârf de deget de la Legea lui Allah și spun despre ceea ce a adus Legea: „*Credem și socotim adevărat ceea ce ni s-a vestit; am auzit și ne supunem în ceea ce ni s-a poruncit ori ni s-a interzis*”, iar despre ceea ce Legea nu a adus spun: „*Ne oprim și ne abținem. Nu ne este îngăduit să o luăm înaintea lui Allah și a Trimisului Său și nici să spunem despre religia lui Allah ceea ce nu face parte din ea*”? Care dintre cele două categorii este mai îndreptățită să fie socotită iubitoare și cinstitoare a lui Allah și a Trimisului Său? Fără îndoială, cei care au spus: „*Credem și socotim adevărat ceea ce ni s-a vestit; am auzit și ne supunem în ceea ce ni s-a poruncit*”, care au spus: „*Ne abținem și ne oprim de la ceea ce nu ni s-a poruncit*” și care au spus: „*Ne socotim mult prea neînsemnați ca să introducem în Legea lui Allah ori în religia Sa ceea ce nu face parte din ele*.” Fără îndoială, aceștia și-au cunoscut propria măsură și măreția Creatorului lor. Ei sunt cei care L-au preamărit pe Allah Preaînaltul și l-au cinstit pe Trimisul Său ﷺ și au arătat sinceritatea iubirii lor pentru Allah Preaînaltul și Trimisul Său ﷺ, nu cei care introduc în religia lui Allah ceea ce nu face parte din ea, în credință, în cuvinte ori în fapte. Te miri de niște oameni care cunosc cuvintele Trimisului lui Allah ﷺ.

إِيَّاكُمْ وَمُحَدَّثَاتِ الْأُمُورِ؛ فَإِنَّ كُلَّ مُحَدَّثَةٍ بِدْعَةٍ، وَكُلَّ
 بِدْعَةٍ ضَلَالَةٌ، وَكُلَّ ضَلَالَةٍ فِي النَّارِ

„Feriți-vă de lucrurile nou-introduse, căci orice lucru nou-introdus este o inovație, orice inovație este o rătăcire și orice rătăcire este în Foc.”³

Ei știu că expresia „*orice inovație*” este o formulare generală, cuprinzătoare, întărită prin cel mai puternic termen de generalizare: „*orice*”. Cel care a rostit această formulare — binecuvântarea și pacea lui Allah să fie asupra lui — cunoștea înțelesul ei. El este cel mai elocvent dintre făpturi și cel mai sincer sfătuitor al făpturilor; nu rostește decât ceea ce intenționează să însemne cuvintele sale.

Așadar, când Profetul ﷺ a spus: „*Orice inovație este o rătăcire*”, știa ce spune și cunoștea înțelesul cuvintelor sale. Le-a rostit dintr-o sinceră și deplină grijă pentru binele comunității.

Când într-o exprimare se întrunesc aceste trei lucruri — deplina sinceritate a sfatului și a intenției, deplina claritate și elocvență, precum și deplina știință și cunoaștere — aceasta arată că prin cuvinte este urmărit chiar sensul pe care îl exprimă. După o asemenea formulare generală, mai este corect să împărțim inovațiile în trei sau în cinci categorii? Nicidecum, aceasta nu este corect. Cât despre afirmația unor învățați că există o inovație bună, ea se încadrează inevitabil într-una dintre două situații:

1. Lucrul respectiv nu este o inovație, însă cel care îl numește astfel îl socotește o inovație.

3 Relatat de imamul Aḥmad (17274 și 17275), Abū Dāwūd, Cartea Sunnei, capitolul despre ținerea de Sunna (4607), al-Tirmidhī, Capitolele științei, capitolul despre urmarea Sunnei și evitarea inovației (2676), și Ibn Mājah, Introducere, capitolul despre urmarea Sunnei califilor drepecți și bine călăuziți (42). Al-Tirmidhī a spus: „Hadith bun și autentic.” Al-Hākim l-a declarat autentic (1/95), iar al-Dhahabī a fost de acord. În relatările lor nu se află cuvintele: „Și orice rătăcire este în Foc.”

2. Este o inovație și, prin urmare, este rea, însă el nu cunoaște răul ei.

Acesta este răspunsul la orice lucru despre care se pretinde că ar fi o inovație bună.

Prin urmare, adepții inovațiilor nu au nicio cale de a socoti bună vreuna dintre inovațiile lor, câtă vreme avem în mâini această sabie tăioasă de la Trimisul lui Allah ﷺ: „Orice inovație este o rătăcire.” Această sabie tăioasă a fost făurită în atelierelor profeției și ale mesajului divin, nu în atelierelor nesigure. A fost făurită în atelierelor profeției, iar Profetul ﷺ i-a dat această formă atât de elocventă. Nimeni nu poate veni înaintea celui care ține o asemenea sabie tăioasă cu o inovație despre care să spună că este bună, când Trimisul lui Allah ﷺ spune: „Orice inovație este o rătăcire.”

Cuvintele lui ‘Umar despre rugăciunea în ramadân

Parcă simt cum în sufletele voastre se ivește întrebarea: ce spui despre conducătorul credincioșilor, ‘Umar ibn al-Khaṭṭāb — Allah să fie mulțumit de el —, căruia i s-a dăruit dreapta judecată? El le-a poruncit lui Ubayy ibn Ka‘b și lui Tamīm al-Dārī — Allah să fie mulțumit de amândoi — să-i conducă pe oameni la rugăciunea de noapte în ramadân. A ieșit și i-a găsit pe oameni adunați în spatele imamului lor, apoi a spus:

نَعِمَتِ الْبِدْعَةُ هَذِهِ، وَالَّتِي يَنَامُونَ عَنْهَا أَفْضَلُ مِنَ الَّتِي
يَقُومُونَ

„Ce inovație bună este aceasta! Însă rugăciunea în timpul în care ei dorm este mai bună decât cea pe care o împlinesc acum.”⁴

Răspunsul are două aspecte:

4 Relatat de al-Bukhārī, Cartea rugăciunii tarāwīḥ, capitolul despre meritul rugăciunii de noapte în ramadân (2010).

Primul: nimănui nu-i este îngăduit să opună cuvintelor Trimisului ﷺ vorbele altcuiva, nici pe ale lui Abū Bakr, cel mai bun din comunitate după Profetul ei, nici pe ale lui ‘Umar, al doilea din comunitate după Profetul ei, nici pe ale lui ‘Uthmān, al treilea din comunitate după Profetul ei, nici pe ale lui ‘Alī, al patrulea din comunitate după Profetul ei, și nici pe ale altcuiva. Căci Allah Preaînaltul spune:

﴿فَلْيَحْذَرِ الَّذِينَ يُخَالِفُونَ عَنْ أَمْرِهِ أَنْ تُصِيبَهُمْ فِتْنَةٌ أَوْ يُصِيبَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ﴾

„Să se păzească aceia care se împotrivesc poruncii lui, ca nu cumva să-i ajungă o încercare sau să-i ajungă o pedeapsă dureroasă.”

Coran, al-Nūr 24:63 — fragment

Imamul Aḥmad — Allah să aibă milă de el — a spus:

أَتَدْرِي مَا الْفِتْنَةُ؟ الْفِتْنَةُ الشِّرْكُ، لَعَلَّهُ إِذَا رَدَّ بَعْضُ قَوْلِ النَّبِيِّ ﷺ أَنْ يَقَعَ فِي قَلْبِهِ شَيْءٌ مِنَ الزَّيْغِ، فَيَهْلِكَ

„Știi ce este încercarea? Încercarea este asocierea. Poate că, respingând o parte dintre cuvintele Profetului ﷺ, în inima lui va intra o abatere și astfel va pieri.”

يُوشِكُ أَنْ تَنْزَلَ عَلَيْكُمْ حِجَارَةٌ مِنَ السَّمَاءِ، أَقُولُ: قَالَ
رَسُولُ اللَّهِ ﷺ، وَتَقُولُونَ: قَالَ أَبُو بَكْرٍ وَعُمَرُ

Ibn ‘Abbās — Allah să fie mulțumit de amândoi — a spus: „Sunt gata să cadă asupra voastră pietre din cer! Eu vă spun: «A spus Trimisul lui Allah ﷺ», iar voi spuneți: «Au spus Abū Bakr și ‘Umar».”

Al doilea: știm cu certitudine că, dintre oameni, conducătorul credincioșilor, ‘Umar ibn al-Khaṭṭāb — Allah să fie mulțumit de el —, se număra printre cei care cinsteau cel mai mult cuvintele lui Allah Preaînaltul și ale Trimisului Său ﷺ. Era cunoscut pentru faptul că se oprea la hotarele stabilite de Allah Preaînaltul, până într-acolo încât era descris drept unul care se oprea cu strictețe la cuvintele lui Allah Preaînaltul. Mulți cunosc întâmplarea femeii care l-a contrazis în privința limitării darurilor de căsătorie — dacă întâmplarea este autentică —, invocând cuvintele Preaînaltului:

﴿وَإِنْ أَرَدْتُمْ اسْتِبْدَالَ زَوْجٍ مَكَانَ زَوْجٍ وَآتَيْتُمْ إِحْدَهُنَّ
قِنْطَارًا فَلَا تَأْخُذُوا مِنْهُ شَيْئًا أَتَأْخُذُونَهُ بِهْتَنًا وَإِثْمًا
مُبِينًا﴾

„Dacă vreți să înlocuiți o soție cu alta și i-ați dat uneia dintre ele un qinṭār, nu luați nimic din el înapoi. Oare îl luați prin nedreptate și printr-un păcat vădit?”

Coran, al-Nisā’ 4:20

Atunci ‘Umar a renunțat la ceea ce intenționa, și anume să limiteze darurile de căsătorie. Totuși, autenticitatea acestei întâmplări este discutabilă.

Ceea ce urmărim însă este să arătăm că ‘Umar se oprea la hotarele stabilite de Allah Preaînaltul și nu le încălca. Nu se potrivește cu ‘Umar — Allah să fie mulțumit de el —, având rangul pe care îl avea, să se împotrivescă spuselor celui mai de seamă dintre oameni, Muḥammad ﷺ, și să spună despre o inovație: „*Ce inovație bună!*”, dacă aceasta ar fi tocmai inovația pe care Trimisul lui Allah ﷺ a avut-o în vedere când a spus: „*Orice inovație este o rătăcire.*”

Dimpotrivă, inovația despre care ‘Umar a spus că este bună trebuie înțeleasă ca una care nu intră în sensul urmărit de Profet ﷺ prin cuvintele: „*Orice inovație este o rătăcire.*” Prin cuvintele „*Ce inovație bună este aceasta!*”, ‘Umar — Allah să fie mulțumit de el — se referea la adunarea oamenilor în spatele unui singur imam după ce fuseseră împrăștiați. Însă temelia rugăciunii de noapte în ramadân vine de la Trimisul lui Allah ﷺ. În cele două Șaḥīḥ-uri este consemnată relatarea ‘Ā’ișei — Allah să fie mulțumit de ea — potrivit căreia Profetul ﷺ i-a condus pe oameni la rugăciune trei nopți, iar în a patra noapte nu a ieșit la ei și a spus:

إِنِّي خَشِيتُ أَنْ تُفْرَضَ عَلَيْكُمْ، فَتَعَجِزُوا عَنْهَا

„*M-am temut să nu vă fie impusă ca obligație și să nu o puteți împlini.*”⁵

Așadar, rugăciunea de noapte în grup, în ramadân, face parte din Sunna Trimisului ﷺ. ‘Umar — Allah să fie mulțumit de el — a numit-o inovație ținând seama de faptul că, după ce Profetul ﷺ a încetat să-i conducă, oamenii se împrăștiaseră: unul se ruga

5 Relatat de al-Bukhārī, Cartea rugăciunii tarāwīḥ, capitolul despre meritul rugăciunii de noapte în ramadân (2012), și Muslim, Cartea rugăciunii călătorilor, capitolul despre îndemnul la rugăciunea de noapte în ramadân, adică tarāwīḥ (761).

singur, altul avea alături un om, altul doi, iar alții se rugau în grupuri mici în moschee. Prin judecata sa dreaptă și corectă, conducătorul credincioșilor, ‘Umar — Allah să fie mulțumit de el —, a socotit potrivit să-i adune pe oameni în spatele unui singur imam. Acest fapt era o noutate numai în raport cu împrăștierea lor de dinainte: o noutate relativă, nu o inovație nou-creată în mod absolut de ‘Umar — Allah să fie mulțumit de el. Această Sunna existase în vremea Trimisului ﷺ; era o Sunna, dar fusese părăsită din vremea Trimisului ﷺ până când ‘Umar — Allah să fie mulțumit de el — a readus-o la viață.

Înțelegând acest principiu, adepții inovațiilor nu mai pot găsi în cuvintele lui ‘Umar nicio deschidere pentru inovațiile pe care le socotesc bune.

Mijloacele și scopurile lor

Cineva poate spune: „Există lucruri noi pe care musulmanii le-au acceptat și le-au folosit, deși nu erau cunoscute în vremea Profetului ﷺ, cum sunt școlile, alcătuirea cărților și altele asemenea. Musulmanii au socotit bună această noutate, au folosit-o și au considerat-o una dintre faptele cele mai bune. Cum împaci acest lucru, asupra căruia musulmanii sunt aproape unanim de acord, cu vorbele conducătorului și Profetului musulmanilor, Trimisul Domnului lumilor ﷺ: «Orice inovație este o rătăcire?»”

Răspunsul nostru este că, în realitate, aceasta nu este o inovație religioasă, ci un mijloc către un lucru îngăduit de Lege. Mijloacele diferă în funcție de loc și de timp. Unul dintre principiile statornicite spune că mijloacele primesc normele scopurilor lor: mijloacele către ceea ce este legiuit sunt legiuite, iar mijloacele către ceea ce nu este legiuit nu sunt legiuite. Mai mult, mijloacele către ceea ce este interzis sunt interzise. Un lucru bun devine un rău oprit dacă este mijloc către rău.

Ascultă cuvintele lui Allah, Puternicul și Mărețul:

﴿وَلَا تَسُبُّوا الَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ فَيَسُبُّوا اللَّهَ عَدْوًا بِغَيْرِ عِلْمٍ﴾

„Nu-i insultați pe cei pe care ei îi invocă în afară de Allah, căci ei L-ar insulta pe Allah din dușmănie și fără știință.”

Coran, al-An‘ām 6:108 — fragment

Insultarea zeităților politeiștilor nu este, în sine, o nedreptate, ci este îndreptățită și la locul ei. Dar insultarea Domnului lumilor este o nedreptate, un lucru nelalocul lui, o încălcare și o asuprire. De aceea, atunci când insultarea zeităților politeiștilor, deși în sine laudabilă, ducea la insultarea lui Allah, ea a devenit interzisă și oprită.

Am adus această dovadă pentru a arăta că mijloacele primesc normele scopurilor lor. Astfel, școlile, sistematizarea științei și alcătuirea cărților — chiar dacă sunt o noutate care nu exista în această formă în vremea Profetului ﷺ — nu sunt un scop în sine, ci un mijloc, iar mijloacele primesc normele scopurilor lor.

De aceea, dacă cineva ar construi o școală pentru predarea unei științe interzise, construirea ei ar fi interzisă; dacă ar construi o școală pentru predarea științei religioase, construirea ei ar fi legiuită.

Ce înseamnă a deschide o cale bună

Dacă cineva spune: „Cum răspunzi la cuvintele Profetului ﷺ:

مَنْ سَنَّ فِي الْإِسْلَامِ سُنَّةً حَسَنَةً فَلَهُ أَجْرُهَا، وَأَجْرُ مَنْ
عَمَلَ بِهَا إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ

«Cel care deschide în Islam o cale bună va avea răsplata ei și răsplata celor care o urmează până în Ziua Învierii.»⁶

când «a deschide o cale» înseamnă «a institui o rânduială?»

Răspunsul este că același care a spus: „Cel care deschide în Islam o cale bună” este cel care a spus: „Orice inovație este o rătăcire.” Nu este cu putință ca de la cel adevărat în cuvânt și socotit adevărat să provină o afirmație care să o dezmință pe alta a sa. Cuvintele Trimisului lui Allah ﷺ nu se pot contrazice niciodată și nu pot privi același înțeles în chip contradictoriu. Cel care socotește că există contradicții în cuvintele lui Allah Preaînaltul sau în cuvintele Trimisului Său ﷺ să cerceteze din nou. O asemenea presupunere izvorăște fie din neputința lui de a înțelege, fie dintr-o cercetare insuficientă. În cuvintele lui Allah Preaînaltul și ale Trimisului Său ﷺ nu poate exista niciodată contradicție.

Așa stând lucrurile, faptul că hadithul „Orice inovație este o rătăcire” nu îl contrazice pe cel care spune „Cel care deschide în Islam o cale bună” se lămurește astfel: Profetul ﷺ spune „în Islam”, iar inovațiile nu fac parte din Islam. El spune „bună”, iar inovația nu este bună. Există o deosebire între a deschide o cale și a introduce o inovație.

Un alt răspuns acceptabil este că „cel care deschide o cale” înseamnă cel care readuce la viață o Sunna care existase, apoi dispăruse. În acest caz, inițierea este relativă — după cum și noutatea poate fi relativă — față de cel care readuce la viață o Sunna după ce a fost părăsită.

6 Relatat de Muslim, Cartea zakât-ului, capitolul despre îndemnul la milostenie, chiar și cu o jumătate de curmală ori cu un cuvânt bun, și despre faptul că ea este pavăză împotriva Focului (1017).

Există și un al treilea răspuns, susținut de împrejurarea în care a fost rostit hadithul. Este vorba despre oamenii care au venit la Profet ﷺ fiind într-o mare lipsă. Profetul ﷺ a îndemnat să li se facă daruri. Un bărbat dintre anșari a venit cu o pungă cu argint care aproape că îi îngreuna mâna și a așezat-o înaintea Trimisului ﷺ. Chipul Profetului ﷺ a început să strălucească de bucurie și încântare, iar el a spus:

مَنْ سَنَّ فِي الْإِسْلَامِ سُنَّةً حَسَنَةً، فَلَهُ أَجْرُهَا، وَأَجْرُ مَنْ
عَمِلَ بِهَا إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ

„Cel care deschide în Islam o cale bună va avea răsplata ei și răsplata celor care o urmează până în Ziua Învierii.”

Aici, a deschide o cale înseamnă a începe împlinirea unei fapte, nu a institui o rânduială religioasă. Așadar, „cel care deschide în Islam o cale bună” înseamnă cel care începe să o pună în practică, nu cel care o legitimează, căci instituirea unor rânduieli noi este interzisă prin cuvintele: „Orice inovație este o rătăcire.”

Cele șase condiții ale urmăririi

Să se știe, fraților, că urmarea Sunnei nu se împlinește decât dacă fapta corespunde Legii în șase privințe:

Prima: cauza. Dacă omul Îl adoră pe Allah printr-un act de adorare legat de o cauză pe care Legea nu a stabilit-o, acesta este o inovație respinsă pentru cel care o săvârșește.

De exemplu, unii oameni petrec noaptea de douăzeci și șapte a lunii rajab în rugăciune, susținând că este noaptea în care Trimisul lui Allah ﷺ a fost înălțat la cer. Rugăciunea de noapte este un act de adorare, însă, când este legată de această cauză, devine o inovație, deoarece acel act de adorare a fost întemeiat pe o cauză care nu este dovedită prin Lege.

7 Referința hadithului a fost indicată mai înainte: Muslim (1017).

Acest aspect — corespondența actului de adorare cu Legea în privința cauzei — este important: prin el se vede caracterul inovator al multor lucruri despre care se crede că fac parte din Sunna, deși nu fac parte din ea.

A doua: categoria. Actul de adorare trebuie să corespundă Legii în privința categoriei sale. Dacă omul îl adoră pe Allah printr-un act a cărui categorie nu a fost legiuită, acesta nu este primit.

De exemplu, dacă un bărbat ar aduce drept jertfă rituală un cal, aceasta nu ar fi valabilă, deoarece a încălcat Legea în privința categoriei. Jertfele rituale nu se aduc decât dintre vite: cămile, bovine, oi și capre.

A treia: cantitatea. Dacă omul ar dori să adauge o rugăciune, socotind-o obligatorie, spunem că aceasta este o inovație nepermisă, deoarece contravine Legii în privința cantității.

Cu atât mai mult, dacă omul ar împlini, de exemplu, rugăciunea de zuhr cu cinci rak'ah, rugăciunea lui nu ar fi valabilă, potrivit acordului învățaților.

A patra: modul de împlinire. Dacă un om și-ar face abluțiunea începând prin spălarea picioarelor, apoi și-ar șterge capul, și-ar spăla brațele și abia la urmă fața, am spune că abluțiunea lui este nevalabilă, fiindcă se împotrivește Legii în privința modului de împlinire.

A cincea: timpul. Dacă un om ar aduce jertfa rituală în primele zile ale lunii dhū al-hijjah, aceasta nu ar fi primită, fiindcă ar contraveni Legii în privința timpului.

Am auzit că unii oameni sacrifică oi ori capre în luna ramadân pentru a se apropia de Allah Preaînaltul prin sacrificare. Săvârșită în acest fel, fapta este o inovație, deoarece nu există o apropiere de Allah prin sacrificare decât în cazul jertfei de la Sărbătoarea Sacrificiului, al jertfei de pelerinaj și al jertfei de la nașterea unui copil. Sacrificarea în ramadân cu credința că se primește pentru sacrificare o răsplată asemenea celei pentru jertfa de la Sărbătoarea Sacrificiului este o inovație. În schimb, sacrificarea pentru carne este îngăduită.

A șasea: locul. Dacă un bărbat ar împlini i'tikāf în alt loc decât într-o moschee, retragerea sa nu ar fi valabilă, deoarece i'tikāf-ul nu se împlinește decât în moschei. Dacă o femeie ar spune: „Vreau să împlinesc i'tikāf în locul de rugăciune din casă”, retragerea ei nu ar fi valabilă, fiindcă ar contraveni Legii în privința locului. Un alt exemplu: dacă un bărbat ar vrea să împlinească țăwāf, ar vedea că locul înconjurării și împrejurimile lui sunt aglomerate și ar începe să înconjoare din afara moscheii, țăwāf-ul său nu ar fi valabil. Locul înconjurării este Casa. Allah Preaînaltul i-a spus lui Ibrāhīm, prietenul Său apropiat:

﴿وَطَهِّرْ بَيْتِيَ لِلطَّائِفِينَ﴾

„Curăță Casa Mea pentru cei care o înconjoară.”

Coran, al-Ĥajj 22:26 — fragment

Așadar, actul de adorare nu este o faptă dreaptă decât dacă întrunește două condiții:

Prima: sinceritatea față de Allah.

A doua: urmarea Sunnei. Aceasta nu se împlinește decât prin cele șase aspecte amintite mai înainte.

Îndemn la urmarea înaintașilor

Le spun celor încercați prin inovații, ale căror intenții pot fi bune și care doresc binele: dacă vreți binele, pe Allah, nu cunoaștem o cale mai bună decât calea înaintașilor — Allah să fie mulțumit de ei.

Fraților!

Țineți-vă cu tărie de Sunna Trimisului ﷺ, apucați calea înaintașilor drepecți și fiți așa cum au fost ei. Vedeti atunci: vă va dăuna aceasta cu ceva?

Spun — și la Allah caut adăpost de a spune ceea ce nu cunosc — că pe mulți dintre cei atât de dornici de inovații îi găsești lipsiți de râvnă în împlinirea unor lucruri a căror legitimitate și apartenență la Sunna sunt dovedite. După ce își încheie inovațiile, întâmpină cu nepăsare practicile statornicite prin Sunna. Toate acestea sunt urmări ale răului pe care inovațiile îl fac inimilor. Vătămările lor asupra inimilor sunt mari, iar primejdiile lor

pentru religie sunt grave. Niciun neam nu a introdus în religia lui Allah o inovație fără să piardă din Sunna ceva pe măsura ei sau chiar mai mult, după cum au amintit unii dintre învățații înaintașilor.

Când omul simte însă că este un următor, nu un legiuitor, dobândește prin aceasta deplina teamă plină de evlavie, supunere, smerenie și adorare față de Domnul lumilor, precum și deplina urmare a imamului celor evlavioși, a celui mai de seamă dintre trimiși și a Trimisului Domnului lumilor, Muḥammad ﷺ.

Îi sfătuiesc pe toți frații mei musulmani care au socotit bună vreo inovație — fie privitoare la Ființa, Numele și Atributele lui Allah, fie privitoare la Trimisul lui Allah ﷺ și cinstirea lui — să se teamă de Allah și să renunțe la ea. Să-și întemeieze purtarea pe urmare, nu pe inovație; pe sinceritate, nu pe asociere; pe Sunna, nu pe bid'ah; pe ceea ce iubește Cel Milostiv, nu pe ceea ce iubește șeitanul. Să vadă atunci ce vor dobândi inimile lor: curăție, viață, liniște, pace lăuntrică și lumină măreață.

Îl rog pe Allah Preaînaltul să ne facă îndrumători bine călăuziți și conducători care îndreaptă lucrurile, să ne lumineze inimile prin credință și cunoaștere, să nu facă din ceea ce am învățat o povară împotriva noastră, să ne poarte pe calea robilor Săi credincioși și să ne facă dintre aliații Săi evlavioși și dintre cei ai Săi care izbândesc. Binecuvântarea și pacea lui Allah să fie asupra Profetului nostru Muḥammad, precum și asupra întregii sale familii și tuturor companionilor săi.

Bibliografie

1. Al-Bukhārī. Ṣaḥīḥ al-Bukhārī.
2. Muslim. Ṣaḥīḥ Muslim.
3. Aḥmad ibn Ḥanbal. Al-Musnad.
4. Abū Dāwūd. Al-Sunan.
5. Al-Tirmidhī. Al-Jāmi‘.
6. Ibn Mājah. Al-Sunan.
7. Al-Ḥākim. Al-Mustadrak.

Indice

bid'ah	25
i'tikāf	24
jertfa	23–24
Legea	12, 14, 22–23
rak'ah	8, 23
ramaḍān	15, 18–19, 24
sinceritatea	14, 24
Sunna	9, 19, 22–25
ṭawāf	24
tawhīd	3
ʿUmar ibn al-Khaṭṭāb	15, 17

Desăvârșirea religiei și pericolul inovațiilor

O explicare a desăvârșirii religiei și a deosebirii dintre urmarea Sunnei și inovația religioasă. Autorul lămurește cuvintele lui ʿUmar despre rugăciunea în ramaḍān, sensul deschiderii unei căi bune și cele șase aspecte în care actul de adorare trebuie să corespundă Legii.

Autor: Muḥammad ibn Šāliḥ al-ʿUthaymīn

Traducere în limba română

Institutul Tawhid

INSTITUTUL TAWHID

tawhid.ro